

نویسنده : ابایومی ازیکویا «Abaymi Azikiwe» .
منبع و تاریخ نشر : گلوبال ریسرچ «2024-12-05» .
برگردان : پوهندوی دوکتور سیدحسام «مل» .

کنفرانس برلین 140 سال بعد

Berlin Conference 140 Years Later

میراث استعماری تقسیم و استثمار تا قرن بیست و یکم ادامه دارد

Colonial legacy of division and exploitation continues into the 21st century

از «15 نوامبر (1884) تا» «26 فوریه (1885)، کنفرانس آفریقای غربی برلین در آلمان برگزار شد که در آن بسیاری از کشورهای اروپایی گرد هم آمدند تا قاره را بر اساس منافع اقتصادی خود تقسیم کنند.

این گردهمایی که معمولاً به عنوان کنفرانس برلین شناخته می‌شود، نشان دهنده تثبیت حکومت امپریالیستی اروپا در قاره آفریقا بود که به طور رسمی بیش از یک قرن به طول انجامید.

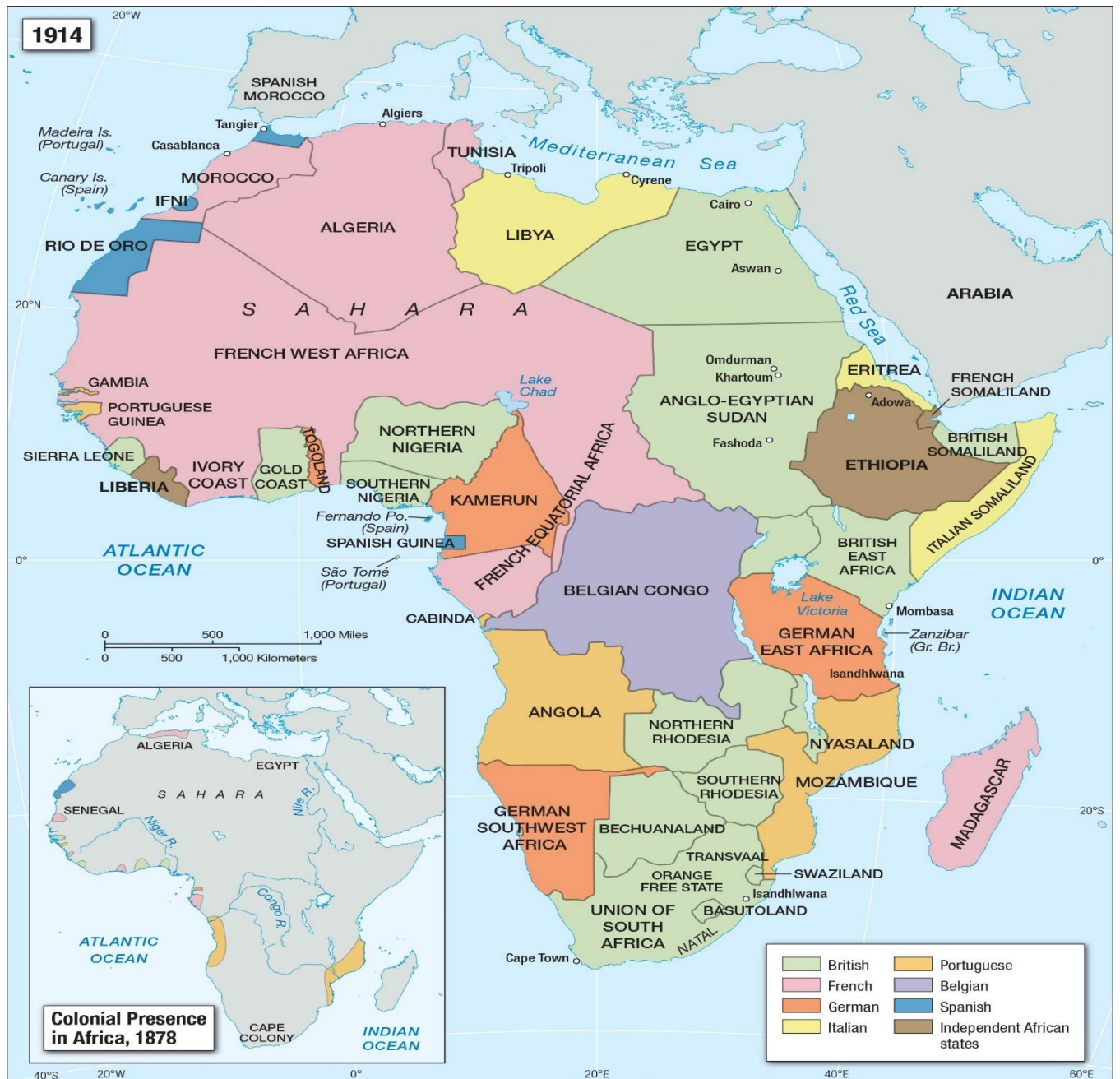
یکی از بیان‌های **هنری** که از این گردهمایی نشأت می‌گرفت، تصویری از شاه **لئوپولد دوم** بود که کیکی غول‌پیکری را که نماینده قاره آفریقا بود، تراشید. آفریقا قبلاً از طریق تجارت برده در اقیانوس اطلس و ایجاد مستعمرات در نیمکره غربی، ثروت هنگفتی برای چندین ایالت اروپایی و آمریکای شمالی به دست آورده بود.

پرتغال یکی از اولین استعمارگران و بردگان آفریقا بود و از قرن 15 تا 20 حضور خود را حفظ کرد. اسپانیا و پرتغال، پیشگامان ساختارهای بردگی و استعماری اروپا، بعدها تحت الشعاع هلندی‌ها، بریتانیایی‌ها، فرانسوی‌ها و ایالات متحده قرار گرفتند.

الغای تجارت برده اقیانوس اطلس و نهایتاً بردگی غیرارادی در دولت‌های فئودالی غربی و سرمایه‌داری رو به رشد، شکل تازه و فراگیرتری از دموکراسی بورژوازی را آغاز نکرد. استعمار نتیجه منطقی نظام برده‌داری بود. از آنجایی که تولید صنعتی یک روش منطقی پیشرفته برای استثمار نیروی کار ارائه کرد، سیستم استعماری با اتکا به تصرف زمین، جابجایی جمعیت، مالیات اجباری، تولید محصول نقدی و استخراج معادن سودهای بسیار بیشتری را برای طبقه حاکم به دست آورد.

بردگی آفریقا در داخل از مرحله اولیه خود بین قرن 15 و 18 تا زمان مرگ نهایی آن در قرن 19 مفاومت شد. شورش بردگان موفقیت آمیز که به یک جنبش انقلابی در هائیتی بین 1791-1804 تبدیل شد، نشان دهنده ظهور مقاومت گسترده در برابر اسارت انسانی بود. در ایالات متحده شورش‌های قابل توجهی مانند در سواحل آلمانی لوئیزیانا در سال 1811؛ دانمارک Vessey در چارلستون، کارولینای جنوبی در طول 1822؛ نات ترنر و رفقایش در شهرستان ساوت همپتون، ویرجینیا در سال 1831. **جان براون** در کشتی هارپر در ویرجینیا در سال 1859. و 200000 آفریقایی که در جنگ داخلی به ارتش اتحادیه ملحق شدند با انگیزه از بین بردن بردگی خود انگیزه داشتند.

به اندازه کافی جالب است که سرزمین‌هایی که در ابتدا توسط اسپانیا و پرتغال مستعمره شده بودند، آخرین کشورهایی بودند که برده‌داری را در اواخر دهه 1880 در کوبا و برزیل لغو کردند. با این حال، علیرغم لغو قانونی بندگی غیرارادی، استعمار، نژاد پرستی و استثمار اقتصادی ادامه خواهد یافت.

دگذاری استثمار استعماری

کنفرانس برلین برای استفاده از دانش به دست آمده توسط کاشفان اروپایی که در سراسر مناطق قاره آفریقا سفر کردند تا ظرفیت خود را برای تسلط بر زمین و نیروی کار همراه با استخراج ثروت آن ارزیابی کنند، طراحی شد. **هنری مورتون استنلی**، که در ولز به دنیا آمد و بعداً به ایالات متحده مهاجرت کرد، جایی که در ارتش‌های کنفدراسیون و اتحادیه در طول جنگ داخلی خدمت کرد، توسط پادشاه **لئوپولد دوم** استخدام شد تا مناطقی آفریقای مرکزی را برای بهره برداری از زمین مردم ترسیم کند.

این طرح‌های امپریالیستی در آفریقای مرکزی توسط پادشاهی بلژیک با طرح فرانسه که کاشف خود، **پیر ساورگنان دو برازا** را مستقر کرده بود، در تضاد بود، که

لئوپولد دوم را برای ادعای خود در این منطقه به چالش کشید. ارتباط بین اکتشاف و نقشه برداری از مناطق مرکزی و سایر مناطق آفریقا، و دنبال کردن سود در دستورالعمل‌های لئوپولد دوم به استانی مشخص شد، زمانی که او گفت:

"جنگ سرد مدرن" واشنگتن علیه آفریقا. اجلاس سران SADC لایحه ضد روسیه را در کنگره ایالات متحده رد کرد

«این در مورد مستعمرات بلژیک نیست. این در مورد ایجاد یک دولت جدید است که به بزرگ‌ترین حد ممکن و در مورد حکومت آن است. باید روشن باشد که در این پروژه نمی‌توان بحثی از اعطای کوچکترین قدرت سیاسی به سیاه‌پوستان کرد. این مضحک خواهد بود. سفیدها که پست‌ها را هدایت می‌کنند، تمام قدرت را دارند.»

در نتیجه، هدف کنفرانس برلین حل این اختلافات بود تا استعمار کامل آفریقا بتواند به سرعت پیش برود. کل روند استعمار یک امر بسیار خشونت‌آمیز بود.

بین سال‌های 1876 تا 1908 در کنگو، تخمین‌ها حاکی از آن است که 8 تا 10 میلیون آفریقایی به دلیل رفتار وحشتناک طبقه حاکم بلژیک جان خود را از دست دادند. در این دوره اولیه قلمرو منحصراً توسط سلطنت اداره می‌شد. پس از سال 1908 کنگو تحت حاکمیت استعماری بلژیک قرار گرفت و تا سال 1960 باقی ماند.

یک منبع در مورد نشست 1885-1884 برلین گفت :

«کنفرانسی که توسط پرتغال در پی ادعای ویژه‌اش برای کنترل خور کنگو پیشنهاد شد، به دلیل حسادت و بدگمانی که قدرت‌های بزرگ اروپایی به تلاش‌های یکدیگر برای توسعه استعماری در آفریقا نگاه می‌کردند، ضروری بود. قانون کلی کنفرانس برلین حوضه رودخانه کنگو را بی‌طرف اعلام کرد (واقعیتی که به هیچ وجه متفقین را از گسترش جنگ به آن منطقه در جنگ جهانی اول منصرف نکرد). آزادی تضمین شده برای تجارت و کشتیرانی برای همه ایالت‌های حوضه. تجارت برده را ممنوع کرد. و ادعاهای پرتغال در مورد مصب رودخانه کنگو را رد کرد و از این طریق تأسیس دولت آزاد کنگو مستقل را ممکن کرد، که بریتانیای کبیر، فرانسه و آلمان قبلاً در اصل با آن موافقت کرده بودند.

با این وجود، این کنفرانس نتوانست از اختلافات خشونت‌آمیز بر سر آینده آفریقا و جهان جلوگیری کند. امپریالیست‌های اروپایی در کنگو و بسیاری از مناطق دیگر آفریقا از اقدامات سرکوبگرانه‌ای استفاده کردند که یادآور دوران بردگی بود که در آن کار اجباری، اجبار، بازداشت، تبعید، ضرب و شتم و کشتار معمول بود.

در طول دهه اول قرن بیستم، استعمارگران آلمانی حملات نسل‌کشی را در جنوب غربی آفریقا (نامیبیا کنونی) طی سال‌های 1904 تا 1907 انجام دادند، زمانی که 60 تا 80 درصد از جمعیت آفریقا از بین رفتند. در همان دوره زمانی در تانگانیکا (تانزانیا کنونی) در شرق آفریقا، فاتحان آلمانی هزاران نفر را بین سال‌های 1905-1907 کشتند. این اقدامات نسل‌کشی توسط آلمان در پاسخ به جنگ‌های مقاومتی بود که آفریقایی‌ها در نامیبیا و تانزانیا به راه انداختند، زمانی که آنها علیه ستم ملی و استثمار اقتصادی تحمیل شده توسط امپریالیسم قیام کردند.

AGAINST GERMANY IN TANZANIA

شورش ماجی ماجی تانزانیا 1905-1907

جنگ جهانی اول (1914-1918) و جنگ جهانی دوم (1939-1945) ناشی از تضادهای درون نظام امپریالیستی بود. پس از سال 1945، ایالات متحده به عنوان قدرت سیاسی و اقتصادی مسلط بلامنازع در جهان سرمایه‌داری ظهور کرد. تنها چالش‌های واقعی امپریالیسم از اردوگاه سوسیالیستی و جنبش‌های آزادی‌بخش ملی پدید آمد.

میراث کنفرانس برلین

استعمار به اشکال مختلف در سراسر جهان باقی می‌ماند. فرانسه به دلیل پروژه استعماری مستمر خود با وقوع شورش‌های اخیر در کالدونیای جدید و مارتینیک افشا شده است.

در قاره آفریقا، فرانسه بیشتر مستعمرات کلاسیک خود را رها کرد و نفوذ خود را از طریق ساختارهای نو استعماری که شامل ترتیبات اقتصادی نامطلوب و حضور نیروهای نظامی که از منافع پاریس محافظت می‌کنند، اعمال کرده است. در اوایل دهه 1960، دولت فرانسه بدون توجه به اعتراضات دولت غنا تحت ریاست جمهوری **کوامه نکرومه**، آزمایش تسلیحات هسته‌ای را در صحرا انجام داد.

در سال‌های اخیر، منطقه ساحل در غرب آفریقا کانونی برای جنبش‌های ضد امپریالیستی بوده است که دخالت نظامی فرانسه، ایالات متحده و **ناتو** را رد کرده‌اند. در نیجر، جایی که برخی از بزرگترین ذخایر اورانیوم در جهان وجود دارد، قرارداد بلند مدت بین دولت کمیته حفاظت از میهن (CNSP) برای استخراج اورانیوم توسط دولت جدید لغو شده است. رویترز در گزارشی در 4 دسامبر اشاره کرد:

شرکت اتمی فرانسوی Orano می‌گوید که مقامات نظامی در نیجر کنترل عملیات استخراج اورانیوم آن در این کشور غرب آفریقا را به دست گرفته‌اند. پس از به دست گرفتن قدرت در ژوئیه سال گذشته، حاکمان نظامی نیجر گفتند که قوانین مربوط به استخراج مواد خام توسط شرکت‌های خارجی را اصلاح خواهند کرد. در ژوئن، آنها مجوز اورانو برای بهره‌برداری از یکی از بزرگترین ذخایر اورانیوم جهان را پس گرفتند. Orano سپس تولید را به حالت تعلیق درآورد. این نشان دهنده تشدید تنش در روابط نابسامان بین فرانسه و نیجر پس از اخراج نیروهای فرانسوی از مستعمره سابق این کشور است.

این تغییرات سیاسی در اتحاد کشورهای سهال (AES) آینده امپریالیسم در آفریقا و سایر مناطق ژئوپلیتیکی را نشان می‌دهد. کشورهای آفریقایی اعضای مؤسس جنبش عدم تعهد (NAM) بودند که اخیراً حملات هوایی اسرائیل به جمهوری اسلامی ایران را محکوم کردند.

55 کشور عضو اتحادیه آفریقا (AU) در گروه 77 بعلاوه **چین** شرکت دارند که تقریباً 80 درصد از جمعیت جهان را تشکیل می‌دهد. کشورهای برزیل، روسیه، هند، چین، آفریقای جنوبی پلاس (BRICS) به طور جدی در مورد دلار زدایی و ایجاد بانک توسعه جدید (NDB) بحث می‌کنند. با اظهارات دولت آتی ایالات متحده **دونالد ترامپ**، رئیس‌جمهور سابق آمریکا مبنی بر تهدید به اعمال تعرفه‌های کلان نه تنها علیه شرکای تجاری پیشرو و اشنگتن، یعنی مکزیک و کانادا، چنین اقداماتی علیه کشورهای بریکس که به دنبال رهایی از شرکای بریکس هستند نیز به عنوان سلاحی به کار گرفته می‌شود.

دلار این منافع متضاد باعث تشدید تنش‌ها بر سر جهت‌گیری نظام اقتصادی جهان خواهد شد. این اهداف متفاوت اتحادیه‌های گسترده تری را در میان مردمان جنوب جهانی و هم‌تایان آنها در میان طبقه کارگر و تحت ستم ملی در دولت‌های امپریالیستی تقویت خواهد کرد

سطری چند در مورد نویسنده این مقاله :

Abayomi Azikiwe سردبیر **Pan-African News Wire** است. او یکی از همکاران دائمی تحقیقات جهانی است.

----- **با تقديم احترامات** «2024-12-06»